

Kpl 16,
Koneet tulevat

S.118-125

Imperialismi

- Imperialismi tarkoittaa siirtomaiden valloittamista ja alistamista
- Vuodet 1870–1914 on nimetty imperialismin ajaksi, koska tällä aikakaudella siirtomaita alistettiin kiihtyvällä tahdilla
- Imperialismin taustalla olivat taloudelliset syyt. Eurooppalaiset halusivat siirtomaista työvoimaa, halpoja raaka-aineita ja uusia markkinoita
- Imperialismia perusteltiin myös poliittisilla syillä. Valtio kykeni parantamaan asemaansa maailmanpolitiikassa valtaamalla siirtomaita
- Toisen maailmansodan jälkeen monet siirtomaat vapautuivat (dekolonialismi), mutta taloudellisesti ne jäivät alistettuun asemaan

Uuskolonialismi

- Kolonialismi ja imperialismi päättyivät, mutta niiden tilalle tuli uuskolonialismi, jossa suuret kansainväliset suuryritykset päättävät, mitä tuotteita maassa tuotetaan
- Raaka-aineet ja parhaat viljelyalueet ovat suuryritysten hallussa
- Uuskolonialismissa suuryritykset tuovat maahan työtä ja pääomaa; toisaalta ne käyttävät häikäilemättä luonnonvaroja hyväkseen
- Kehitysmaat ovat usein monokulttuurisia, eli niissä tuotetaan pääosin vain yhtä tai kahta tuotetta; käytäntö on peräisin imperialismien ajalta, jolloin maat pakotettiin tuottamaan vain tiettyjä tuotteita

Koneita ja keksintöjä

- Kehruu-Jenny ja muut kutomakoneet, työn tehostuminen
- Höyrykoneen hyödyntäminen (puu, kivihiili), ei enää riippuvuutta vesivoimasta, tehtaan sijainti raaka-aineen ja työvoiman saatavuuden mukaan
- Höyryjuna, tehtaita ja isoja kaupunkeja myös sisämaahan
- Höyrylaivat
- Teräksen valmistuksen kehittyminen: teollisuuden koneet, junat, rautatiet, sillat, laivat, ase-teollisuus → Eurooppalaisten ylivoima ja kolonialismista imperialismiin → raaka-aineita, markkinoita ja pääomia teollistuneille valtioille
- Sähköenergia, energian kuljetus sähköverkkoa pitkin ja muuntaminen koneeseen sopivaksi
- Hehkulamppu, sähkövaloa tehtaisiin, katulamppuihin, koteihin

Etuja ja esteitä

- Koulutukseen panostaminen, yleinen oppivelvollisuus
- Tieteelliseen tutkimukseen panostaminen ja tekninen kehitys
- Sotatarviketeollisuuteen panostaminen (tekninen kehitys ja kemianteollisuuden kehittyminen)
- Rautateiden rakentaminen
- Kanavat ja vesiliikenteen kehitys
- Siirtolaisuus
- **Maatalousvaltainen yhteiskunta**
- **Hajallaan oleva asutus**
- **Pääomien puute**
- **Raaka-aineiden puute**
- **Yhteiskunnalliset olot (esim. Venäjän aatelisto)**

FREE
EDUCATION
FREE LAND
FREE SPEECH
FREE BALLOT
FREE LUNCH
U.S.

EXCESSIVE
TAXES.
NO EXPENSIVE
KINGS.
NO COMPULSORY
MILITARY
SERVICE.
NO
KNOTS OR
DUNGEONS.

J. KEPPLER.

Tehtäviä

Lue kpl 16, Koneet tulevat, s.118-125

Tee tehtävät 1,4,6,7, s.125